

РЕШЕНИЕ

№ 387

гр. В., 15.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – В., I СЪСТАВ НО, в публично заседание на двадесет и шести април през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: П.Т.П.

при участието на секретаря М.И.В.
като разгледа докладваното от П.Т.П. Гражданско дело № 20221320100102
по описа за 2022 година

Постъпила е искова молба от „**Ф.И.**” ЕАД, ЕИК 200644029, със седалище и адрес на управление: гр. С., ул. ”Х.И.” № 15, ет. 6, с която против **В. Б. С.**, ЕГН *****, с адрес: гр. В., ж.к. „Х.” бл. 10, вх. Б, ет. 8, ап. 71, са предявени иски с правно основание чл. 422, ал. 1 от ГПК, във връзка с чл. 415, ал. 1 от ГПК, във връзка чл. 79 ЗЗД, във връзка с чл. 86 от ЗЗД.

Твърди се от ищеца, че на 21.06.2018 г. между „БНП П.П.Ф. С.А., клон Б.”, ЕИК 204915054 и ответника В. Б. С. е сключен Договор за потребителски паричен кредит с номер PLUS-16155090 /наричан по-долу Договор за кредит/, въз основа на който между страните възникнала облигационноправна връзка.

Сочи се, че по силата на Договора за кредит кредитодателят предоставя на кредитополучателя кредит за потребителски цЕ. в размер на 3 000.00 лева, която сума е получена от кредитополучателя по посочена от него банкова сметка (чл. 1 от Условия по договора). Страните са уговорили такса ангажимент в размер на 105.00 лева, срещу която кредитодателят се задължава да сключи договора при фиксиран лихвен процент по смисъла на §1, т. 5 ЗПК, който лихвен процент в процесния случай е 32.61 %. Таксата се заплаща от кредитополучателя при усвояване на кредита, като кредитодателят я удържа от предоставения размер на кредита за потребителски цЕ..

Излага се, че кредитодателят „БНП П.П.Ф. С.А., клон Б." е изпълнил всички свои задължения по Договора за кредит.

Поддържа се, че от своя страна кредитополучателят се задължава да върне предоставения кредит (главница), ведно с дължимите лихви на 30 броя месечни погасителни вноски, чийто размер и срок са посочени в погасителен план, намиращ се на първата страница от договора за кредит. Всяка месечна погасителна вноска съдържа главница по кредита, ведно с надбавка, която представлява печалбата на Кредитора (договорна възнаградителна лихва).

Твърди се, че кредитополучателят, ответник в настоящото производство, не изпълнява всички свои задължения по договора за кредит и преустановява плащанията, като падежът на първата неплатена вноска е настъпил на 20.12.2019 г. Считано от следващия ден длъжникът изпада в забава. В този случай се дължи на основание чл. 86 ЗЗД обезщетение за забава (лихва за забава), чийто размер се изчислява спрямо действащата законна лихва.

Посочва се, че крайният срок за изпълнение на договора за кредит настъпва на 20.01.2021 г., с което става изискуем цял неизплатен остатък от главното задължение - главницата, която е дължима ведно със законната лихва за забава (съгласно чл. 86 ЗЗД) от подаване на заявлението по чл. 410 ГПК до окончателното изплащане на задължението. Дължимо е и уговореното обезщетение за забава (лихва за забава) от момента на изпадането в забава.

Излага се, че на 22.04.2020 г. между кредитодателя „БНП П.П.Ф. С.А., клон Б." ЕИК 204915054, в качеството му на цедент и ищеца „Ф.И." ЕАД, ЕИК 200644029, в качеството му на цесионер е сключен Рамков договор за продажба и прехвърляне на вземания, съгласно който цедента прехвърля на цесионера на всеки три месеца за срока на договора портфолио от вземания, индивидуализирани в Приложение № 1а. На 18.06.2020 г. е подписано Приложение № 1а, в което подробно са индивидуализирани и описани цедираните със същото вземания. По силата на договора и на основание чл. 99, ал. 2 ЗЗД титуляр на вземанията по договора за кредит, включително вземанията, претендирани в настоящото производство, става ищеца.

Поддържа се, че с оглед задължението си по чл. 99, ал. 3 от ЗЗД, цедентът „БНП П.П.Ф. С.А., клон Б." ЕИК 204915054 упълномощава цесионера „Ф.И." ЕАД да уведоми В. Б. С., за прехвърлянето на вземанията

спрямо нея. Ищецът, в качеството на пълномощник на „БНП П.П.Ф. С.А., клон Б." ЕИК 204915054, изпратил чрез „Български пощи" ЕАД препоръчана пратка, съдържаща уведомление за цесия до посочения адрес в договора за кредит. Същият е посетен от пощенски служител, който не е открил нито длъжника, нито друго пълнолетно лице, което е съгласно да получи пратката и поради тази причина е оставил уведомление с указан срок за получаване от техния офис. След като срокът е изтекъл, пратката е върната в цялост на ищеца, оформена като „непотърсена".

Предвид гореизложеното, към исковата молба е представено за връчване с исковата молба на насрещната страна уведомление по реда на чл. 99 ЗЗД, изготвено от ищеца в качеството му на пълномощник на цедента, като датата на връчване на преписа от исковата молба ведно с приложенията на ответника ще бъде най-късния момент, в който същия ще бъде уведомен за цесията.

Поддържа се, че ищецът подал заявление на основание чл. 410 ГПК. По образуваното ч. гр. д. № 1403/2021 г. по описа на Районен съд В. е издадена заповед за изпълнение, която е връчена на длъжника при условията на чл. 47, ал. 5 ГПК и поради тази причина съдът е указал на ищеца да предяви иск, с който да установи вземането си.

Иска се от съда да постанови решение, с което **ДА ПРИЗНАЕ ЗА УСТАНОВЕНО**, че ответника дължи на ищеца следните суми:

1807.88 лева – главница, ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение до окончателното изплащане на задължението,

328.66 лева – договорна възнаградителна лихва, начислена за периода от 20.12.2019 г. до 20.01.2021 г.,

214.84 лева – лихва за забава, начислена за периода от 21.12.2019 г. до 01.06.2020 г.

Претендират се направените разноси по заповедното производство и в исковото производство.

В срока по чл. 131 от ГПК е постъпил отговор на исковата молба от ответника, чрез назначения по делото особен представител, в който предявените искове се оспорват като неоснователни и недоказани. Сочи се, че

от доказателствата по делото не може да се заключи, че изявлението на ищеца за настъпването на предсрочната изискуемост е достигнало до длъжника преди подаване на заявлението по чл. 410 от ГПК. Навеждат се възражения за недействителност на договора съгласно разпоредбите на ЗПК. Възражава се, че размерът на шрифта е по-малък от 12, което прави договора недействителен поради неспазване на чл. 10, ал. 1 от ЗПК. Излага се, че договорът не отговаря и на изискванията на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК. Сочи се, че клаузата в договора и Условия по договора, предвиждаща събиране на „такса ангажимент“ е нищожна, тъй като чрез нея се заобикаля закона и поради противоречието ѝ с добрите нрави. Оспорва се надлежното уведомяване на длъжника за извършената цесия. Навеждат се възражения за изтекла погасителна давност на вземанията.

По делото са събрани писмени доказателства, приложено е ч.гр.д. № 1403/2021 г. по описа на Районен съд – В., назначена и изслушана е съдебно-счетоводна експертиза.

С оглед данните по делото, съдът намира следното от фактическа страна:

По ч. гр. д. № 1403/2021 г. на Районен съд-В. е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по [чл. 410 ГПК](#), с която е разпоредено длъжникът В. Б. С. да заплати на кредитора следните суми: 1807.88 лева – главница, 328.66 лева – договорна лихва за периода от 20.12.2019 г. до 05.02.2021 г., 214.84 лева – лихва за забава за периода от 21.12.2019 г. до 01.06.2020 г., ведно със законната лихва от датата на подаване на заявлението 29.06.2021 г. до изплащане на вземането, както и разноските в размер на 47.03 лева – държавна такса и 50.00 лева – юрисконсултско възнаграждение.

След процедура по [чл. 415, ал. 1, т. 2 от ГПК](#) и дадени указания на заявителя на основание [чл. 422 от ГПК](#) е предявен настоящия установителен иск.

Съгласно сключен на 21.06.2018 г. Договор за потребителски кредит, между „БНП П.П.Ф.“ ЕАД като кредитор и ответника, като кредитополучател е отпуснат на ответника кредит за потребителски цЕ. в размер на 3000.00 лева, която сума е получена от кредитополучателя по посочена от него банкова сметка, съгласно чл. 1 от Условия по договора. Страните са договорили такса ангажимент в размер на 105.00 лева и застрахователна

премия в размер на 504.00 лева. След приспадане на сумата от 105.00 лева от размера на отпуснатия паричен кредит /3000.00 лева – 105.00 лева/, остатъка от 2895.00 лева е преведен с платежно нареждане за кредитен превод на 22.06.2018 г. по посочена от ответника лична банкова сметка в „Банка Пиреос“ с основание „сгг. Договор PLUS – 16155090“.

Съгласно чл. 3 и чл. 4 от договора за кредит ответникът е следвало да погасява в срок, като прави „задължителна месечна вноски“, която се формира от сбора на дължимата за месеца главница по кредита, ведно с надбавка, покриваща разноските на кредитора по подготовка и обслужване на заема и определена добавка съставляваща печалба на кредитора.

Годишният процент на разходите е фиксиран на 42.13 %, а лихвеният процент е фиксиран за срока на договора на 32.61 %. Общият размер на кредита е 5046.30 лева, следва да се внесат 30 броя вноски, фиксирани по дати, всяка от които по 168.21 лева, което прави 5046.30 лева. Първата вноска по договора е на 20.08.2018 г., а последната вноска е на 20.01.2021 г.

Вещото лице по назначената и приета от съда съдебно-счетоводна експертиза е посочило в заключението си, че ответникът е направил общо 16 броя погасителни вноски по 168.21 лева всяка, в общ размер на 2691.36 лева, като последната вноска е била на дата 03.01.2020 г. и след това плащане няма други вноски по кредита. От заключението се установява, че дължимият размер на главницата по кредита е 1807.88 лева, договорната лихва е в размер на 328.66 лева, а лихвата за забава е в размер на 97.33 лева за периода от 21.12.2019 г. до 01.06.2020 г.

Със заключението на вещото лице е даден отговор на поставените задачи. Същото е обективно, компетентно изготвено и относимо към предмета на доказване в производството, поради което е прието от съда.

На 22.04.2020 г. между кредитодателя „БНП П.П.Ф. С.А., клон Б.“ ЕИК 204915054, в качеството му на цедент и ищеца „Ф.И.“ ЕАД, ЕИК 200644029, в качеството му на цесионер е сключен Рамков договор за продажба и прехвърляне на вземания, съгласно който цедента прехвърля на цесионера на всеки три месеца за срока на договора портфолио от вземания, индивидуализирани в Приложение № 1а. На 18.06.2020 г. е подписано Приложение № 1а, в което подробно са индивидуализирани и описани цедираните със същото вземания. По силата на договора и на основание чл.

99, ал. 2 ЗЗД титуляр на вземанията по договора за кредит, включително вземанията, претендирани в настоящото производство, става ищеца.

С оглед задължението си по чл. 99, ал. 3 от ЗЗД, цедентът „БНП П.П.Ф. С.А., клон Б." ЕИК 204915054 упълномощил цесионера „Ф.И." ЕАД да уведоми В. Б. С., за прехвърлянето на вземанията спрямо нея. Ищецът, в качеството на пълномощник, изпратил препоръчана пратка, съдържаща уведомление за цесията до посочения в договора за кредит адрес, но пратката била върната в цялост, оформена като „непотърсена".

По делото е представено уведомително писмо за извършено прехвърляне на вземания от цедента "БНП П.П.Ф." С.А. до длъжника, което не е връчено, видно от данните в тази връзка в исковата молба, в която е посочено, че уведомяването ще се осъществи с връчването ѝ.

При така установените фактически данни се налагат следните правни изводи:

Възраженията на особения представител на ответника за липса на надлежно уведомяване на длъжника за извършената цесия е неоснователно по следните съображения:

За да бъде успешно доказването на исковата претенция, ищецът следва да докаже качеството си на кредитор; наличие на валиден цесионен договор, от който произтича вземането му; основанийето на вземането; факта, че длъжникът е уведомен за извършената цесия по надлежен ред, предвиден в закона; наличието на съществуващо валидно правоотношение между ответника и цедента, породено от договор за предоставяне на кредит; че праводателят на ищеца е изправна страна по договора, т. е. че е изпълнил точно задълженията си по предоставяне на услугите, предмет на договора; както и че ответникът е в забава и периода на забавата.

В случая ищецът доказва своята материална и процесуална легитимация в процеса. Същият сочи, че активната му легитимация произтича от сключен Рамков договор за продажба и прехвърляне на вземания на 22.04.2020 г. и Приложение № 1а от 18.06.2020 г., по силата на които са прехвърлени вземания, сред които е и процесното вземане. Въз основа на цесионния договор, ищецът встъпва в правоотношението, породено между цедента и кредитополучателя и го придобива такова, каквото е към момента на извършване на цесията. От този момент цесионерът придобива правата и

задълженията по кредитния договор. Този договор има правопораждащо действие спрямо претендираните от ищеца права по кредитния договор и го легитимира като носител на правото на претенция за изпълнение на облигационното отношение, сключено с кредитополучателя.

Съгласно [чл. 99, ал. 1 от ЗЗД](#), кредиторът може да прехвърли своето вземане, освен ако законът, договорът или естеството на вземането не допускат това. Съгласно [ал. 2 на чл. 99 от ЗЗД](#), прехвърленото вземане преминава върху новия кредитор с привилегиите, обезпеченията и другите му принадлежности, включително с изтеклите лихви, ако не е уговорено противното. Съгласно ал. 3 на тази разпоредба, предишният кредитор е длъжен да съобщи на длъжника прехвърлянето и да предаде на новия кредитор намиращите се у него документи, които установяват вземането, както и да му потвърди писмено станалото прехвърляне.

От приетото по делото доказателство е видно, че цедентът е изпратил на ответника уведомление по [чл. 99, ал. 3 ЗЗД](#) за извършената цесия на посочения в договора за кредит адрес, което при данните в исковата молба не е получено.

Уведомлението за цесията обаче е осъществено чрез връчването на исковата молба.

Следва да се посочи, че длъжникът може да възразява успешно за липсата на уведомление само ако едновременно с това твърди, че вече е изпълнил на стария кредитор или на овластено от този кредитор лице до момента на уведомлението, каквито твърдения не са направени в настоящото производство и съответно не са ангажирани доказателства в тази насока. След като бъде известен за цесията, дори и чрез връчване на исковата молба, длъжникът не може да възразява на претенцията на цесионера за реално изпълнение на основание липсата на уведомяване /Решение № 40/13.05.2010 г. по т. д. № 566/2009 г. на ВКС; Определение № 987/18.07.2011 г. по гр. д. № 867/2011 г. на ВКС/.

Съгласно разпоредбата на чл. 45 от ГПК връчването на представител се смята за лично връчване. Законодателят е посочил в разпоредбата фигурата „представител“, без да разграничава представителната власт на представителя от какво произтича – от упълномощаване или по силата на закона чрез акт на съда. Осъщественото връчване на представител е приравнено на лично

върчване, при което следва да се приеме, че в случая ответникът лично е уведомен за извършената цесия чрез назначеният му особен представител.

С оглед данните по делото е безспорно, че между страните е възникнало облигационно отношение във връзка с договор за потребителски паричен кредит и договор за цесия.

Предмет на делото е сключен между „БНП П.П.Ф.“ С.А. договор за потребителски паричен кредит PLUS – 16155090 от 21.06.2018 г. Договорът е подписан от ответника, като същият не е оспорен в срока по чл. 131 от ГПК. Съгласно погасителния план, за кредитополучателя възниква задължението да заплаща 30 месечни погасителни вноски, в размер на 1 68.21 лева, като при данните по делото /заклучението на вещото лице/ е безспорно, че ответникът е преустановил редовното обслужване на кредита на 03.01.2020 г.

При ангажираните данни се установява, че ищецът е доказал възникването и съществуването на правоотношението, както и изпълнението на задълженията си по него.

От събраните писмени доказателства, се установява, че „БНП П.П.Ф.“ С.А. е изправна страна по договора за заем, тъй като е изпълнил поетото задължение да отпусне уговорения размер на заема на ответника. Последният обаче не е изпълнил поетото насрещно задължение да погасява в уговорения срок месечните вноски по кредита.

Доказателства за точно изпълнение на задълженията на ответника не се ангажираха и поради това съдът приема, че същият е неизправна страна по договора.

Съгласно чл. 5 от процесния договор, при забава на една или повече месечни погасителни вноски Кредитополучателят дължи обезщетение за забава в размер на действащата законна лихва за периода на забавата върху всяка забавена погасителна вноска. При просрочване на две или повече месечни вноски, считано от падежната дата на втората непогасена вноска, вземането на Кредитора става предсрочно изискуемо в цЕ.я му размер, включително всички определени от договора надбавки ведно с дължимото обезщетение за забава, без да е необходимо изпращане на съобщение от Кредитора за настъпването на предсрочната изискуемост.

По този въпрос с ТР № 4 от 19.06.2014 г. на ОСГТК на ВКС, т. 18 е

дадено следното задължително по прилагане на закона разрешение: 1. В хипотезата на предявен иск по чл. 422, ал. 1 ГПК за вземане, произтичащо от договор за банков кредит с уговорка, че цял кредит става предсрочно изискуем при неплащането на определен брой вноски или при други обстоятелства, и кредиторът може да събере вземането си без да уведоми длъжника, вземането става изискуемо с неплащането или настъпването на обстоятелствата, но след като банката е упражнила правото си да направи кредита предсрочно изискуем и е обявила на длъжника предсрочната изискуемост. 2. В хипотезата на предявен иск по чл. 422, ал. 1 ГПК вземането, произтичащо от договор за банков кредит, става изискуемо, ако кредиторът е упражнил правото си да направи кредита предсрочно изискуем. Ако предсрочната изискуемост е уговорена в договора при настъпване на определени обстоятелства или се обявява по реда на чл. 60, ал. 2 ЗКИ, това право следва да е упражнено преди подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение, като кредиторът трябва да е уведомил длъжника за обявяване на предсрочната изискуемост.

Настоящият съдебен състав, на основание посоченото тълкувателно решение и предвид оспорването от страна на особения представител на ответника относно недължимост на лихвите, приема, че в случая не е било налице подлежащо на изпълнение вземане срещу длъжника към 21.12.2019 г. /датата от която е начислена лихвата за забава в размер на 214.84 лева, посочена в исковата молба/, поради липсата на доказателства за отправено към него изявление от страна на ищеца, че последният счита процесното вземане за предсрочно изискуемо. Ето защо настоящият състав приема, че към 21.12.2019 г. не е била настъпила изискуемостта на претендираното вземане, поради което длъжникът не дължи съгласно чл. 5 от процесния договор, обезщетение за забава в размер на действащата законна лихва за периода на забавата върху всяка забавена погасителна вноска. Последното води до неоснователност на иска по чл. 422 ГПК, във връзка с чл. 415 от ГПК, във връзка с чл. 86 от ЗЗД относно лихвата за забава /мораторната лихва/ в размер на 214.84 лева, тъй като за да бъде начислена същата от 21.12.2019 г. длъжникът е следвало да бъде уведомен от кредитора с нарочно изявление, че последният счита процесното вземане за предсрочно изискуемо.

Поради гореизложеното искът за признаване за установено, че ответникът дължи на ищеца лихва за забава в размер на 214.84 лева за

периода от 21.12.2019 г. до 01.06.2020 г. следва да се отхвърли като неоснователен.

Във връзка с направените възражения настоящия състав приема следното: договорът отговаря на законовите изисквания по ЗПК, в частност чл. 11, ал. 1, т. 7 - 12, поради което надлежно обвързва страните и не е недействителен.

Договорът отговаря и на изискванията за форма и съдържание по ЗЗП, като клаузите от същия са предмет на индивидуална договорка между страните /обективизиран е индивидуален погасителен план с посочени размер, брой, периодичност на погасителните вноски, падеж и т.н./, поради което чл. 146 от ЗЗП е неприложим.

Към момента на сключване на процесния договор – 21.06.2018 г., е била приета разпоредбата на чл.19, ал. 4 ЗПК (нова – ДВ, бр. 35 от 2014 г., в сила от 23.07.2014 г.), съгласно която годишният процент на разходите не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута, определена с постановление на Министерски съвет на Република Б.. Годишният процент на разходите включва общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи – лихви, други преки или косвени разходи, комисионни, възнаграждения от всякакъв вид, в т.ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора, изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит – чл.19, ал.1 ЗПК. С приемането на посочените разпоредби се постави „рамка” по отношение на уговорките при потребителските кредити за размера на лихвите. При нарушение на законовата разпоредба, клаузите в договора за дължимостта на всеки един от компонентите на ГПР са нищожни. Преди приемане на посочената норма, като критерий за действителност на уговорките за възнаградителна лихва са служЕ. общо установените нравствено-етични правила на морала, или добрите нрави. Именно принципът за еквивалентност в насрещните престации при двустранните договори е залегнал при приемането на посочените разпоредби, като свободата на договаряне при договорите за потребителски кредит е ограничена с оглед обстоятелството, че едната страна по договора – потребителя кредитополучател, е по-слабата икономически страна в правоотношението. Накърняване на добрите нрави е налице, когато договорната свобода се

използва от едната страна, за да възложи на другата несъразмерни тежести, като се възползва от по-неблагоприятното ѝ положение. Затова, при преценка нарушени ли са добрите нрави при уговорката за ГПР и лихвен процент, съдът намира, че меродавна е именно разпоредбата на чл. 19, ал. 4 ЗПК с регламентираните в нея „рамки”. Затова и уговорена лихва в размер на 32.61 % и ГПР – 42.13 %, не противоречи на добрите нрави с оглед изложените по-горе съображения, а по тази причина не е и неравноправна. Напротив, тя е съобразена със законовите изисквания на чл. 19, ал. 4 ЗПК, с установените нравствено-етични правила на морала, като ограничаващи договорната свобода.

В случая възнаградителната лихва, представляваща по естеството си договорна лихва се дължи, както се посочи по-горе, в размера, в който е уговорена и посочена в погасителния план и установена от вещото лице в заключението, а именно 328.66 лева.

В случая съдът констатира, че последната падежна дата по договора е 20.01.2021 г., т.е. към датата на подаване на заявлението по чл. 410 ГПК – 29.06.2021 г. вземането е ликвидно и изискуемо в цял си размер, поради което обстоятелството, че липсва обявяване на предсрочна изискуемост е без значение по отношение основателността на исковете за главница и възнаградителна лихва. Последното обстоятелство е от значение относно начисляването на мораторна лихва върху вземането, поради което искът по чл. 422 от ГПК, вр. с чл. 415 от ГПК, вр. с чл. 86 от ЗЗД следва да се отхвърли като неоснователен.

Съдът счита направеното от особения представител на ответника възражение за погасяване по давност на иска за главницата за неоснователно по следните съображения:

Тълкувателно решение № 3 от 18.05.2012 г. по т.д. № 3/2011 г. на ОСГТК на ВКС дава задължителни разяснения относно съдържанието на понятието „периодични плащания“ по смисъла на чл. 111, б. „в“ от ЗЗД. С оглед мотивите на тълкувателния акт и разгледаните в него примери за периодични плащания се налага извода, че макар да са породени от един и същ факт, периодичните задължения са относително самостоятелни и че периодичността е характерна за престациите и на двете страни по договора. Върховните съдии са посочили изрично, че разпоредбата на чл. 111, б. „в“ от

ЗЗД се отнася за изключение, поради което не следва да се тълкува разширително. Разпоредбата трябва да се прилага „само за такива периодични плащания, които са подобни на наемите и лихвите.“ При договора за потребителски кредит не е налице периодичност на плащанията, тъй като нито задължението на кредитодателя за предоставяне на уговорената сума, нито задължението на кредитополучателя за връщането ѝ е повтарящо се. Уговореното между страните връщане на предоставената сума на погасителни вноски не превръща този договор в такъв за периодични платежи, а представлява уговорка за изпълнение на задължението на части (чл. 66 ЗЗД). Т.е. кредиторът се е отказал от своето право да получи плащане точно и на падежа, като се съгласява да приеме изпълнение на части.

В Тълкувателно решение № 5 от 21.01.2022 г. по тълк. д. № 5/2019 г. ОСГТК на ВКС се дава задължително тълкуване по въпроса „от кога тече 6-месечния срок по чл. 147, ал. 1 от ЗЗД – от датата на падежа за всяка вноска или от настъпване на изискуемостта на цял дълг, включително в хипотеза за предсрочна изискуемост“. За да дадат отговор, върховните съдии отново в мотивите към решението са коментирали характера на вземане, произтичащо от договор за потребителски кредит. Изложените в тълкувателното решение мотиви могат да бъдат обобщени в смисъл, че паричното задължение, макар и разсрочено е едно – единствено. То не е задължение за периодично плащане по смисъла на чл. 111, б. „в“ от ЗЗД. Напротив – изпълнението на части е допуснато по силата на даденото от кредитора съгласие и е в интерес на длъжника.

От мотивите на Тълкувателно решение № 5 от 21.01.2022 г. по тълк. д. № 5/2019 г. ОСГТК на ВКС може да се направи извод и откога започва да тече давностния срок по отношение на вземане, произтичащо от договор за потребителски кредит. Давностният срок започва да тече от падежа на договора, тъй като по правило, изпълнението на задължението трябва да се извърши точно, т.е. на падежа. Изпълнение е допустимо и преди падежа със съгласие на кредитора, какъвто е настоящия случай. Кредиторът, който е предоставил на длъжника възможност да издължава престацията си на части и така се е отказал от едно свое предимство, гарантирано от закона (изпълнението да бъде точно), не може да бъде поставен в по-неблагоприятно положение от кредитора, който не е разсрочил задължението на длъжника.

В горното ТР се обобщава: „Трайно установена е практиката на ВКС, че при разсрочването на едно парично задължение, което по естеството си е еднократно (плащане на цена, връщане на заем), респ. при уговорката плащането да се извършва на вноски с различни падежи, не се касае за периодични плащания по смисъла на чл. 111, б. „в“ от ЗЗД. Приема се, че в този случай задължението се погасява на части, в интерес на длъжника и въз основа на изрично дадено съгласие от страна на кредитора, по аргумент от разпоредбата на чл. 66 от ЗЗД.

При договорите с периодично или продължително действие през всеки период от време и двете страни по правоотношението престоират и за тях възникват относително самостоятелни задължения с отделни падежи, които имат общ правопораждащ факт, но не представляват части от едно цяло вземане. Обратното – при уговорка за разсрочване на части на едно по правило еднократно задължение, престоира само длъжникът, след като вече кредиторът е изпълнил, а този факт сам по себе си не е достатъчен, за да определЕ. изпълнението като периодично.

Поради това при постигнато съгласие плащането на дължимата сума да е разделено на погасителни вноски с падежи на определени дати, отделните вноски не стават автоматично сбор от отделни, периодично дължими плащания. Задължението продължава да бъде само едно и крайният срок за погасяването му е падежът на последната разсрочена вноска или моментът, в който е обявена предсрочната изискуемост.

В посочения смисъл е и граматическото тълкуване на разпоредбата, в която термините „падеж“, „главно задължение“, „иск“ се използват в единствено число. От друга страна систематическото тълкуване на чл. 66 от ЗЗД и чл. 147, ал. 1 от ЗЗД е основание за извода, че както кредиторът не е длъжен да приеме частично изпълнение, така той не е длъжен да търси по исков ред изпълнението на всяка разсрочена вноска от задължението, за да запази правата си срещу поръчителя /кредитополучателя/.

От горното е видно, че падежът на вземането на ищеца за главница е настъпил на 20.01.2021 г. - датата на последната месечна вноска, от която дата вземането е станало изискуемо. Ищецът е предприел действия за принудително събиране на вземането си, като е подал заявление по реда на чл. 410 от ГПК, което е вхoдено под. № 1148 на 29.06.2021 г., въз основа на което

е образувано ч.гр.д. № 1403/2021 г. по описа на Районен съд – В.. Според изричната разпоредба на чл. 115, б. „ж“ от ЗЗД давностният срок спира докато трае съдебният процес относно вземането, т.е. от 29.06.2021 г. до настоящия момент давностен срок не тече. Прилагайки петгодишния давностен срок от 20.01.2021 г., когато е настъпила изискуемостта до 29.06.2021 г. – датата на депозиране на заявлението в съда е видно, че не е изтекъл предвидения в чл. 110 от ЗЗД петгодишен давностен срок.

Съдът счита направеното от особения представител на ответника възражение за погасяване по давност на иска за възнаградителна лихва за неоснователно по следните съображения:

Вземанията за лихви се погасяват с изтичането на тригодишен давностен срок съгласно чл. 111, б. „в“ ЗЗД. Затова погасени по давност са сумите за периода три години преди депозиране на заявлението за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК. Същото е депозирано на 29.06.2021 г.

Съгласно чл. 114, ал. 1 от ЗЗД „Давността започва да тече от деня, в който вземането е станало изискуемо“. Възнаградителната лихва се претендира за периода от 20.12.2019 г. до 20.01.2021 г.

Прилагайки тригодишния давностен срок с начална дата 20.12.2019 г., то като крайна такава за предявяване на претенциите на ищеца се явява датата 21.12.2022 г. Заявлението по чл. 410 от ГПК е подадено от ищеца на 29.06.2021 г., т.е. видно е, че не е изтекъл предвидения в чл. 111, б. „в“ от ЗЗД тригодишен давностен срок.

Поради гореизложеното, предявените установителни искове за главницата и възнаградителната лихва се явяват основателни и доказани и като такива ще следва да бъдат уважени, като ще следва да се признае за установено, че ответникът дължи на ищеца следните суми: 1807.88 лева - главница по договора за кредит, ведно със законната лихва, считано от 29.06.2021 г. – датата на подаване на заявлението по чл. 410 от ГПК до окончателното издължаване и сумата от 328.66 лева - договорна възнаградителна лихва за периода от 20.12.2019 г. до 20.01.2021 г.

Искът досежно лихвата за забава в размер на 214.84 лева за периода от 21.12.2019 г. до 01.06.2020 г. е неоснователен и като такъв следва да бъде отхвърлен.

По разноските.

Ищецът е сторил следните разноси: внесена държавна такса в размер на 47.03 лева, 395.00 лева – разноси за особен представител на ответника, 150.00 лева – разноси за вещо лице, като се претендира и юрисконсултско възнаграждение в размер на 300.00 лева. Възнаграждението за юрисконсулт, с оглед предмета на делото и фактическата и правна сложност, следва да се опредЕ. в размер на 100.00 лева, съгласно чл. 25 от Наредбата за заплащането на правната помощ /НЗПП/ във вр. с чл. 37 от ЗПП и чл. 78, ал. 8 от ГПК.

В заповедното производство ищецът е направил разноси в размер на 47.03 лева за платена държавна такса, като му е присъдено и юрисконсултско възнаграждение в минимален размер на 50.00 лева съгласно чл. 26 от НЗПП.

В тази връзка, с оглед изхода на делото и на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК, ответната страна следва да заплати на ищеца направените разноси съобразно уважената част от исковете по настоящето производството, в общ размер от **628.78 лева** /42.73 лева – държавна такса, 358.90 лева – разноси за особен представител, 136.29 лева – разноси за вещо лице и 90.86 лева - юрисконсултско възнаграждение/, както и тези, направени в заповедното производство съобразно уважената част от исковете, в общ размер на **88.16 лв.** /42.73 лв. - държавна такса и 45.43 лв. - юрисконсултско възнаграждение/.

Ответникът не е сторил разноси в производството, поради което такива не следва да му се присъждат съразмерно отхвърлената част от исковете.

Водим от горното, Съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по отношение на **В. Б. С.**, ЕГН *****, с адрес: гр. В., ж.к. „Х.“ бл. 10, вх. Б, ет. 8, ап. 71, че дължи на **„Ф.И.“ ЕАД**, ЕИК 200644029, със седалище и адрес на управление: гр. С., ул. ”Х.И.” № 15, ет. 6 следните суми:

1807.88 лева - главница по Договор за потребителски паричен кредит PLUS-16155090 от 21.06.2018 г., сключен между „БНП П.П.Ф.“ С.А. и ответника, ведно със законната лихва, считано от 29.06.2021 г. – датата на

подаване на заявлението по чл. 410 от ГПК по ч.гр.д. № 1403/2021 г. по описа на Районен съд - В. до окончателното издължаване и

328.66 лева - договорна възнаградителна лихва за периода от 20.12.2019 г. до 20.01.2021 г.

ОТХВЪРЛЯ предявеният иск по чл. 422, ал. 1 от ГПК, във връзка с чл. 415, ал. 1 от ГПК, във връзка с чл. 86 от ЗЗД за признаване за установено, че **В. Б. С.**, ЕГН *****, с адрес: гр. В., ж.к. „Х.“ бл. 10, вх. Б, ет. 8, ап. 71 дължи на „**Ф.И.**“ ЕАД, ЕИК 200644029, със седалище и адрес на управление: гр. С., ул. „Х.И.“ № 15, ет. 6, сумата от **214.84 лева** – лихва за забава за периода от 21.12.2019 г. до 01.06.2020 г., по Договор за потребителски паричен кредит PLUS-16155090 от 21.06.2018 г., сключен между „БНП П.П.Ф.“ С.А. и ответника, за която сума е издадена Заповед по чл. 410 от ГПК по ч.гр.д. № 1403/2021 г. по описа на Районен съд – В., като НЕОСНОВАТЕЛЕН.

ОСЪЖДА В. Б. С., ЕГН *****, с адрес: гр. В., ж.к. „Х.“ бл. 10, вх. Б, ет. 8, ап. 71 да заплати на „**Ф.И.**“ ЕАД, ЕИК 200644029, със седалище и адрес на управление: гр. С., ул. „Х.И.“ № 15, ет. 6, направените разноси в настоящото производство в общ размер от **628.78 лева** /42.73 лева – държавна такса, 358.90 лева – разноси за особен представител, 136.29 лева – разноси за вещо лице и 90.86 лева - юрисконсултско възнаграждение/, като искането до пълния му претендиран размер ОТХВЪЛЯ като неоснователно.

ОСЪЖДА В. Б. С., ЕГН *****, с адрес: гр. В., ж.к. „Х.“ бл. 10, вх. Б, ет. 8, ап. 71 да заплати на „**Ф.И.**“ ЕАД, ЕИК 200644029, със седалище и адрес на управление: гр. С., ул. „Х.И.“ № 15, ет. 6, разноси в заповедното производство по ч.гр.д. № 1403/2021 г. по описа на Районен съд - В. в общ размер от **88.16 лв.** /42.73 лв. - държавна такса и 45.43 лв. - юрисконсултско възнаграждение/, като искането до пълния му претендиран размер ОТХВЪЛЯ като неоснователно.

Решението може да бъде обжалвано пред Окръжен съд - В. в двуседмичен срок от връчването му на страните, като след влизането му в сила да се приложи препис по ч.гр.д. № 1403/2021 г. по описа на Районен съд - В..

Съдия при Районен съд – В.: _____

